ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ І ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Білаш Сергій Михайлович
доктор біологічних наук, професор
Українська медична стоматологічна академія

Коптев Михайло Миколайович
кандидат медичних наук, доцент
Українська медична стоматологічна академія

Олійніченко Ярина Олександрівна
викладач
Українська медична стоматологічна академія

Подальший розвиток України як сучасної європейської держави потребує проведення суттєвих всеосяжних реформ. У сфері вітчизняної вищої медичної освіти також відбуваються значні зміни, які суттєво відобразилися на навчальному процесі. Так, із 2019-2020 навчального року було проведене різке скорочення кількості практичних занять із клінічної анатомії і оперативної хірургії: для студентів медичного факультету із 40 до 15, для студентів-стоматологів – із 20 до 15, при фактичному збереженні того ж обсягу матеріалу, що вивчається. Тому надзвичайно важливою стала правильна організація позааудиторної роботи студентів при вивченні нашої дисципліни. Адже на сьогодні клінічна анатомія і оперативна хірургія є напівклінічною інтегративною дисципліною, яка систематизує усі відомості з морфології людини відповідно до практичних медичних потреб [1]. При цьому зростає роль викладача як організатора позааудиторної роботи студента [2]. Розвиток сучасних інформаційних технологій дозволяє студентам отримати доступ до найрізноманітнішої інформації, зокрема, із джерел віртуальних просторів Інтернету. Тут майбутні медики можуть знайти як багато корисної інформації, яка стане у нагоді під час підготовки до практичних занять, так і безліч недостовірних відомостей. Зважаючи на обмеженість теоретичних знань та недостатній практичний досвід, особливо у студентів молодших курсів, викладачі повинні уважно ставитися до отриманої студентами із ненадійних електронних джерел інформації, вказувати на недостовірні чи хибні відомості.

Для спрямування у правильному руслі самостійної роботи при вивченні клінічної анатомії і оперативної хірургії, викладачами кафедри була підготовлена уся необхідна навчально-методична документація. Зокрема, типографським способом за останні 5 років було видано 10 навчально-

методичних посібники із грифом ЦМК МОЗ України або Вченої ради академії, колектив кафедри брав активну участь у підготовці до друку національного підручника для студентів-стоматологів (Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та шиї; за ред. В.І.Півторака, О.М.Проніної. – Вінниця, 2016. – 312 с.).

Для студентів постійно оновлюються списки рекомендованої літератури, у яких поряд із класичними підручниками подано електронні ресурси. Цю, а також іншу інформацію, потрібну під час самостійної підготовки до практичних занять, студенти можуть, зокрема, отримати на сторінці кафедри сайту УМСА.

У матеріалах для завантаження кожен студент може відшукати українською, російською чи англійською мовами календарні та тематичні плани практичних і лекційних занять, презентації лекцій, навчально-методичні посібники для підготовки до практичних занять, а також силабуси, які містять загальні відомості про навчальну дисципліну, оцінювання поточної навчальної діяльності, структуру предмету, перелік питань до проміжного та підсумкового модульного контролю, списки рекомендованої літератури тощо. Таким чином, сучасний студент, маючи доступ до Інтернету, може не виходячи з дому дізнатися про тему майбутнього заняття, та отримати вказівки щодо самостійної підготовки до нього. Із уведенням у дію електронного журналу студенти академії також отримали змогу постійно контролювати свій рівень успішності, слідкувати за наявністю у себе невідпрацьованих пропущених занять тощо.

Використання сучасних інформаційних технологій дозволяє краще оволодіти теоретичними основами майбутньої професії. Проте самостійно оволодіти практичними навичками, зважаючи на специфіку нашого предмету, надзвичайно складно. Практичні заняття з оперативної хірургії і клінічної анатомії потребують навчальних операційних кімнат, спеціального обладнання, хірургічного інструментарію, шовних матеріалів тощо. Відпрацювання практичних навичок зазвичай виконується на трупному матеріалі чи ізольованих органах тварин, іноді – на муляжах чи фантомах. Тому намагатися підмінити практичні аудиторні заняття студентів позааудиторною роботою студентів, на наш погляд, недоцільно. Зважаючи на різке обмеженість годин, відведених для аудиторної роботи студентів, для успішного оволодіння практичними навичками, їм пропонується відвідування засідань студентського наукового товариства кафедри, де окрім виконання наукової роботи, кожен студент може взяти участь у проведенні навчальних оперативних втручань на біотренажерах.

Широкий арсенал сучасних технічних засобів дозволяє студентам працювати як із відеотекою нашої кафедри, так і здійснювати пошук відеофільмів відповідно до теми заняття у мережі Інтернет. Порівняння методик оперативних втручань, а також сучасних і класичних навчальних фільмів з оперативної хірургії, розширює кругозір нинішнього студента, дає уявлення про сьогоднішню хірургію, формує його власне ставлення до різних хірургічних операцій. Самостійна робота студентів із навчальним відеофільмами безперечно сприяє кращому оволодінню практичними навичками та професійними уміннями.

Таким чином, ера інформаційних технологій дає сучасному студентові більше перспектив для успішного оволодіння майбутньою професією. Можливість одержувати достатні обсяги сучасних знань з оперативно хірургії та топографічної анатомії дають змогу майбутнім медикам не тільки краще опанувати теоретичну складову цієї дисципліни, а і якісніше оволодівати практичними навичками та професійними уміннями.

Список літератури:

1. Вовк Ю.Н. Клиническая анатомия – основа современной морфологи и хирургии / Ю.Н.Вовк // Морфология. – 2016. – № 3. – С. 354-357.

2. Білаш С.М. Використання інформаційних технологій у вивченні морфологічних дисциплін / С.М.Білаш, М.М.Коптев, Я.О.Олійніченко // Abstracts of IX International Scientific and Practical Congress «Science and Practice of Today». – Анкара, 16-19 листопада 2020. – С. 385-387.